

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie 70.000 Mk.
z odnośnikiem do domu 90.000 Mk.
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . . 90.000 Mk.
Zagranicą . . . . . 130.000 Mk.
Cena pojed. egzemplarza 3.000 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
str. 1. 2. 3. mk. 4.000.
Nekrologi 4.000 mk. zwyczajnie 2.000 mk.
ADRES REDAKCJI I ADMINISTRACJI:
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9—12 od 2—6 po pol.

№ 223 (7558)

Środa, dnia 3 Października 1923 r

Rok XXXI

Polski Akcyjny Bank Komercyjny Sp. Akc.

Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów Banku i zezwolenia PP. Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu

SIEDZIBA GŁÓWNA BANKU została

przeniesiona z Łodzi do Warszawy

i mieści się przy ul.

Al. Jerozolimska 36, róg Marszałkowskiej.

Centrala Banku odąd prowadzi wszystkie interesy b. Oddziału Banku w Warszawie.

Przy ul. Nowy-Świat 30, róg ul. Foksal, został otwarty ODDZIAŁ MIEJSKI BANKU, który pod firmą

Polski Akcyjny Bank Komercyjny

Oddział Miejski w Warszawie

załatwia wszelkie operacje, w zakres bankowości wchodzące.

Instytucja Banku w Łodzi jest nadal czynną przy ul. Piotrowskiej 57, gmach własny, pod firmą

Polski Akcyjny Bank Komercyjny

Oddział w Łodzi.

1942

Bank dla Handlu i Przemysłu

w WARSZAWIE

ODDZIAŁ W KALISZU

Al. Józefiny Nr. 10.

zawiadamia, że na mocy postanowienia p.p. Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu ogłoszonego w Monitorze Polskim Nr. 2152 dnia 22 września b. r. przyjmuje zlecenia na pobranie i wykup akcji banku X i XI emisji.

Biuro czynne codziennie od godz. 9-ej do 2-giej p.p., w soboty do 1-ej p.p. 1947

Czego Francja żąda.

„New-York Herald“ przytacza program reparycyjny jaki Poincaré zamierza przedłożyć Niemcom i rządowi koalicjantów, po zaniechaniu przez Niemców biernego oporu w Ruhry. Program ten przedstawia się jak następuje:

1) Niemcy mają odwołać nakazy oporu i przerwać współdziałanie z organizacjami sabotującymi władzę francuską. Praca zostanie ponownie podjęta pod kontrolą władz okupacyjnych przy czym ma być szczególnie popierana produkcja węgla i koksu.

2) Dostawy surowców i towarów z obszaru Ruhry zostaną podjęte na nowo o ile na to pozwala gospodarcze położenie Niemiec.

3) Na cały niemiecki wywóz zostanie nałożony podatek 25 proc.

4) Cła niemieckie będą obliczone na podstawie złotej waluty i oddawane w części do kasy reparycyjnej.

5) Koleje na lewym brzegu Renu będą zarządzane przez związek państw skoalizowanych, w którym będą zastępowane Francja, Belgja, Anglja i kraj nadreński.

6) Pewne kopalnie w obszarze Ruhry zostaną przez niemiecki rząd zaskewstronowane i oddane koalicyjnemu trustowi na tej samej podstawie administrowane co koleje lewego brzegu Renu.

7) W celu otrzymania gwarancji na rzecz złotej pożyczki ma być stworzony w Niemczech monopol pod podobnym zarządem (regime) jak koleje lewego brzegu, soli potasowych i lasów.

8) Blokada obszaru Ruhry zostanie natychmiast zastanowiona, handel nad Ruhra i Renem zostanie na nowo podjęty pod kontrolą komitetu koalicyjnego. Po spełnieniu tych warunków będzie rozważana kwestja amnestji wydalonych kolejarzy i urzędników.

9) Stopniowe opuszczenie Ruhry rozpocznie się z chwilą, gdy koalicjanci będą przekonani, że Niemcy są gotowe płacić swe długi aż do granicy ich zdolności płatniczej. Francja i Belgja opuszczą części obsadzonego obszaru, gdy zostanie im wypłacona pewna suma w złotych markach.

10) Skoro wyżej wymienione warunki zostaną przez Niemcy przyjęte, zostanie ustanowiony nowy plan reparycyjny z trzy lub czteroletnim moratorium na rzecz długu w gotówce.

11) Skoro kopalnie zostaną przejęte przez trust koalicyjny, będzie to odstąpienie uważa-

ne za równowartość z wypłatami w gotówce i stosownie do tego zostanie przedłużone moratorium. W czasie trwania moratorium rezerwują dla siebie koalicjanci pewne udziały w niemieckich przemysłowych akcjach.

12) Niemcy będą zmuszone uznać kontrolę koalicjantów nad ich finansami, wykonywaną przez komisję reparycyjną, lub komitet gwarancyjny, nie tylko nad Ruhra lecz także w Berlinie. Do komisji reparycyjnej zostaną przydzieleni międzynarodowi rzeczoznawcy finansowi. Komisja ta ma ustabilizować kurs marki, oraz będzie czuwać nad tem, aby podatki w Niemczech doszły do tej samej wysokości co w państwach ententy.

Bardzo charakterystyczny artykuł zamieszcza „Düsseldorfer Ztg.“, należący do koncernu Stinnesa. Dziennik ten dowodzi, że Francja zupełnie słusznie żąda dla siebie gwarancji bezpieczeństwa na przyszłość i spłaty odszkodowań. Oba żądania powinny Niemcy spełnić w całej roztępliwości, aby dojść jak najprędzej do ścisłego porozumienia z Francją. Ten związek będzie tak potężny, że zapanuje nad europejskim kontynentem, a przedewszystkiem oswobodzi oboje państwa od przewagi anglo-saskiej. Anglja jest zarówno dla Francji jak dla Niemiec historycznym wrogiem, i teraz właśnie nadchodzi jedyna sposobność, aby go pokonać. Porozumienie z Francją zapewni Europie trwałą pokój i pozwoli na jej ekonomiczne odrodzenie. Żadna zatem ofiara, któraby umożliwiła osiągnięcie tego celu — nie jest dość wielką.

Tak rozumie organ wielkiego przemysłu, posiadającego obecnie olbrzymie wpływy w niemieckiej polityce. Myśli tam wyrażone przenikają zresztą coraz głębiej do niemieckiego społeczeństwa, tak że już tylko nieprzejednani nacjonaliści i zwolennicy dawnego rozumu odrzucają program pojednania z Francją.

Tak więc, należy oczekiwać w bliskiej już przyszłości podjęcia układów, które lepiej niż traktat wersalski ustalą stosunki pomiędzy Francją i Niemcami.

Dr. med. E. Rozentel

choroby wewnętrzne i dzieci.

Plac KILIŃSKIEGO 2.

Przyjmuje od 10—11 i od 3—5 po poł.

1396

Dentysta

Wolpe-Lampert

przyjmuje od 10 do 7 wiecz.

Stary Rynek № 17. I piętro.

1639

Pracownia krawatów

przyjmuje obstalunki z własnego lub powierzzonego materiału oraz przerabia.

J. PRZYBYLSKA, ul. Marińska 1.

1913. wejście z poprzeczno-Warszawskiej.

GIEŁDA WARSZAWSKA.

New-Jork	370000
Londyn	1,730,000
Niemcy	0,00185
Paryż	23,450
Szwajcaria	67,900

TELEGRAMY.

Komisje sejmowe.

WARSZAWA, 2.10. (Tel. wł.). W dniu dzisiejszym obradują 4 komisje sejmowe: budżetowa, wojskowa, rolna i regulaminowa.

Pierwsza z nich rozpatruje poprawki uchwały w tygodniu ubiegłym przez Senat do ustawy o uposażeniu pracowników państwowych.

Oświetlanie wagonów kolejowych.

WARSZAWA, 2.10. (Tel. wł.). Z dniem wczorajszym zaprowadzono oświetlenie gazowe (w miejsce świeczek) we wszystkich, nawet pod miejskich pociągach wszelkich linii kolejowych należących do dyrekcji warszawskiej. Obecnie świeczki mają jeszcze zastosowanie tylko w Dyrekcji wileńskiej.

Czy nowa reorganizacja rządu?

WARSZAWA, 2.10. (Tel. wł.). W sejmowych kręgach lewicowych krąży uporczywie pogłoski, o bliskich jakoby zmianach w łonie rządu. Przy tej sposobności wymieniane jest coraz częściej nazwisko p. Romana Dmowskiego, aczkolwiek jest rzeczą więcej niż pewną, że polityk ten do gabinetu p. Witosza nie wejdzie. Nie ulega natomiast wątpliwości, iż pos. Bryl obejmie stanowisko Ministra robót publicznych. Prasa lewicowa warszawska dopatruje się przyczyny tej spodziewanej przez siebie reorganizacji gabinetu w ciężkim położeniu finansowym i ekonomicznym państwa.

Nowy wykręt spekulantów.

WARSZAWA, 2.10. (Tel. wł.). Ostatnia gwałtowna wyżłoknięta walut zagranicznych stara się w sferach czarnogieldziarskich wytlomaczyć... zniesieniem przez rząd notowań kursu złotego polskiego i wogóle skasowaniem systemu składania oszczędności w złotych polskich, gdyż skutkiem tego ludność lokować musi swoje „oszczędności” w dolarach itp., a masowy popyt na waluty wysokocenne pociąga za sobą wzrost ich kursu.

Książę Ruprecht gotów królować.

WIEN, 2.10. (Tel. wł.). Z Monachium donoszą, iż ks. Ruprecht wraz z małżonką zwiędził w dniu wczorajszym szereg koszar w Monachium, gdzie był wszędzie przyjmowany oścaynie przez żołnierzy i oficerów, następnie, wziął udział w odsłonięciu pomnika za poległych żołnierzy. Szereg nacjonalistycznych mówców wygłosiło przemówienie przeciwko „zbrodniarzom listopadowym 1918 r.”. Następnie urządzono wielką paradę wojskową, w której wzięło około 20,000 doskonale uzbrojonych żołnierzy. Żołnierze defilowali przed ks. Ruprechtem, gen. Lossowem oraz komendantami zamianowanymi na czas stanu wyjątkowego. W paradzie tej wziął udział v. Kahr. Na każdym kroku ks. Ruprechtowi robiono nadzwyczajne owacje.

Audjencja Dmowskiego w Belwederze.

WARSZAWA, 2.10. Przyjęty został w Belwederze na specjalnej audjencji Roman Dmowski. Prezydent Rzeczypospolitej odbył dłuższą konferencję z Dmowskim na temat zagadnień polityki wewnętrznej i zagranicznej.

Bolszewicy polscy obradują w Berlinie.

BERLIN, 2.10. Przybyła tu dość znaczna ilość komunistów z Polski. Jak zostało ustalone cel tej podróży jest wybitnie polityczno-organizacyjny. Obecnie odbywają się w Berlinie wielkie doroczne konferencje Centralnego Komitetu komunistycznego, na którym ma zostać nakreślona nowa linja działalności komunistycznej partii w Polsce. Poza tem na konferencji tej zostaną dokonane nowe wybory do C. K. K. P. R. P.

Komuniści polscy nie mogąc organizować się w Polsce z obawy przed policją znaleźli asylum u przyjaciół w sąsiedztwie. W Niemczech bowiem partja komunistyczna cieszy się legalnością.

(Ciekawe by było wiedzieć, jaką drogą i za jakimi paszportami delegaci ci wyjechali do Berlina? (Przyp. Red.).

Policja niemiecka strzela do separatystów nadreńskich.

DUSSELDORF, 2. 10. (Pat.). Wczoraj odbyło się zebranie separatystów nadreńskich, na którym przemawiał Matthes. Grupa policjantów znajdująca się w pobliżu zjawiła się z nienacką i zaczęła bez powodu ostrzeliwać zebranych. Przewieziono wielu rannych

do francuskich ambulanów wojskowych. Również kołozary niemieckiej policji są przepełnione rannymi zabranymi przez policjantów, którzy wydania ich od mawiają. Było podobno również kilku zabitych. Po mimo wezwania Francuzów, wielu policjantów strze lało dalej. Również grupy komunistów ostrzeliwały manifestację separatystyczną. W kołach separatystycznych zapewniano, że były one uprzedzone o przygoto wanej zasadzce. Ludność miasta jest niezwykle obu rzona w stosunku do policji a usposobiona przychylnie dla Francuzów, którzy starali się zapobiedz roz lewowi krwi.

DUSSELDORF, 2. 10. (Pat.). Potwierdza się wie domosć, że około 30 członków policji zielonej przy byłej bezpośrednio z koszar ostrzeliwano zebranie se paratystów bez jakiegokolwiek prowokacji ze strony tych ostatnich. Gdy kilku członków gwardji nadreń skiej odpowiedziało strzałami, interwenjowało około 200 członków policji zielonej i niebieskiej, przetem strzelano z rewolwerów i karabinów maszynowych, oraz bito szablami uciekających w kierunku dworca. Oddziały wojsk francuskich przywróciły spokój w mieście.

DUSSELDORF, 2. 10. (Pat.). Według doniesień ze źródeł niemieckich, podczas wczorajszego zajścia w Düsseldorfie zostało zabitych 14 separatystów i 4 policjantów. Nadto znaczna ilość osób odniosła ciężkie rany.

DUSSELDORF, 1. 10. (Pat.). Pogłoski według których rodziny wojskowych francuskich w zagłębiu Ruhry otrzymały polecenie opuszczenia rejonu okupa cyjnego jest nieprawdziwa, tak samo jak i wiadomość o ogłoszeniu stanu oblężenia. Wskutek wypadków południowych wydane zostało jedynie zarządzenie, ograniczenia ruchu.

Rewolucja w Niemczech.

BERLIN, 1. 10. (Pat.). Urzędowo donosi B. W. Skrajnie prawicowe t. zw. narodowo socjalistyczne or ganizacje bojowe usiłowały dzisiaj rano opanować Ki szyn i wtargnąć do nie obsadzonej przez wojsko dzielnicy zwanej Starem Miastem. Komendant Kistrzy na ujął przywódcę atakującego oddziału. Załoga Ki strzynia, której pośpieszyło na pomoc wojsko sąsied nich miejscowości otrzymało rozkaz przywrócenia po rzadku przy użyciu wszelkich najbezwzględniejszych nawet środków.

Evakuacja Korfu ukończona.

LONDYN, 1. 10. (Pat.). Do Timesu donoszą z Aten: Międzynarodowa koalicyjna komisja śledcza o puęci Korfu. Wszystkie włoskie okręty wojenne, z wyjątkiem torpedowca Anace zostały wycofane z wód Korfu.

Obieg banknotów w Niemczech.

BERLIN, 1. 10. (Pat.). Według wykazu banku Rzeszy w dn. 15 września było w obiegu banknotów na sumę 3183,7 biljonów marek niem. t. j. o 2001,7 biljonów więcej aniżeli tydzień przedtem.

Kaganiec dla prasy niemieckiej.

BERLIN, 1. 10. (Pat.). Dzisiaj ogłoszono następu jący rozkaz min. obrony krajowej do komendantów Reichswery: ażeby uniknąć niepokoja ludności po głóskami rozkazuje: O niepokojących wiadomościach z nieobsadzonej części Niemiec nie mogą być zamiesz czane w prasie żadne wiadomości z wyjątkiem urzędo wych komunikatów.

Kurs dolara 275 milionów.

GDANSK, 1. 10. (Pat.). Pod wpływem wiadomo ści z Niemiec, dolar podskoczył do 275 milionów mk niem., a funt. szterlg. 1,300 milionów mk. n.

Poincare nie wierzy słowom Niemiec.

PARYŻ, 2. 10. (Pat.). Przemawiając w Bar le Duc, Poincare stwierdził, że opór Rzeszy upadł sam przez się. Rząd niemiecki do swej deklaracji dołączył nie przyjazne komentarze, fałszywe zapewnienia i kłamli we oskarżenia. Odezwa zapewnijająca o zaniechaniu biernego oporu zawiera twierdzenia dziwnie i wykręt ne. Dotychczas mamy jedynie słowa i to niezbyt przy jazne, mówił Poincare. Nie zaślepiajmy się, trudno ści mogą być jutro większe i poważniejsze. Jesteśmy jednak zdecydowani oczekiwać ze spokojnie. Będzie my panami sytuacji, zakończył Poincare, jeżeli wszys cy francuzi zachowają zimną krew, do chwili, gdy liczyć już będziemy owoce zwycięstwa, którego są istotnymi twórcami.

Trocki nie chce się wtrącać do wewnętrznej wojny Niemiec.

MOSKWA, 2. 10. (Pat.). Dzienniki dzisiejsze za mieszczają obszerny wywiad jakiego udzielił Trocki sen. amerykańskiemu Kingowi. W czasie odbytej roz mowy, Trocki udzielił odpowiedzi na szereg zasadni czych spraw poruszonych przez sen. Kinga. W roz mowie wzięli udział prócz Kinga prof. Jonson i kores pondent amerykańskiej Ag. Tel. Lewin. Na zapytanie Kinga czy możliwa jest interwencja S. F. S. R. w razie rewolucji w Niemczech. Trocki powiedział: Pra gnimy przede wszystkim pokoju. Nasi włościanie i robotnicy nie pozwoliliby rządowi na podejmowanie inicjatyw co do działalności wojennej. Rosja wie, że w razie zwycięstwa niemieckich monarchistów, i za

warcią przez nich paktu z ententą przyznany im zo stanie mandat na wojnę interwencyjną w Rosji. Będzie my walczyć wówczas i mam nadzieję, że zwyciężymy. W taką jednak perspektywę zaznaczył Trocki, ja oso biście nie wierzę. W każdym razie do wewnętrznej wojny cywilnej Niemiec wtrącać się nie będziemy, albowiem moglibyśmy się wnieść do tych spraw tylko drogą wojny z Polską, a wojny nie chcemy. Nie ukrywamy się jednak z naszymi sympatjami do nie mieckiej klasy robotniczej i do jej walki o wyzwolenie. Aby być bardziej ścisłym i szczerym, powiem, że gdybyśmy mogli zapewnić zwycięstwo niemiec kie rewolucji bez wywołania wojny uczynilibyśmy w tym względzie wszystko co jest w naszej mocy. W końcu Trocki zaznaczył, że tylko, taka rewolucja o każe swą żywotność, która walczyć będzie własnymi siłami.

Wyrok śmierci na rabina Szapirę.

PLEOCK, 2.10. Po rozprawie rehabilitacyjnej rabina Szapiry, który za czasów najazdu bolszewickiego został rozstrzelany za zdradę stanu, sąd wojskowy wyrok sądu doraźnego woj skowego utrzymał w mocy.

W sprawie niemieckich członków kapituł.

Przy końcu obrad Kongregacji XX. Dzie kańwodelegatów dekanalnych archidiecezji Gnieźnieńskich i Poznańskiej odczytał ks. Dzie kan Kurzawski deklarację zgromadzonego du chowieństwa, która stwierdzała, iż duchowień stwo wielkopolskie uważa usunięcie niemieckich członków kapituł za konieczne w interesie do bra Kościoła i słusznego życzeń społeczeństwa polskiego. Deklaracja zawierała apel do niemieckich członków kapituł, aby sami przez rezygna cję ze swych stanowisk ułatwili uregulowanie sprawy i przez to zapobiegli publicznemu roz trząsaniu kwestji na zebraniach publicznych. Poza tem wyrażono prośbę do J. E. Ks. Kardy nała, aby zechciał Ojcu Św. przedłożyć prośbę kleru i życzenia społeczeństwa, aby przez doko nanie w kapitułach usunięto pozostałości rzą dów pruskich i usunięto przyczyny podrażnień i niepokoju. Deklaracja zwracała się przeciw po zostałościom systemu pruskiego, nie dotycząc w niczem osobistej i kapłańskiej czei intereso wanych.

Amerykański finansista o Polsce.

W Krakowie bawił wracając z Targów Wscho dnych, dyrektor jednego z banków nowojorskich, p. Irving Kalb, z którym współpracownik A. Wsch konferował na temat stosunków w Polsce.

Finansista amerykański z wielkim optymizmem wyrażał się o szybkim i pomyślnym rozwoju sto sunków gospodarczych, jakie tu zaobserwował. Dyr. Kalb twierdzi, że zdziałano na ogół bardzo wiele w bardzo trudnych warunkach, w jakich znalazła się Polska, nie mając do niedawna uregulowanych granic. Dla A merykanina Polska jest najtańszym krajem. Każdy przybyły z Ameryki spostrzedz musi, że ludność po wodzi się na ogół dobrze, lepiej jak w krajach o zdrowej walucie, gdzie coraz bardziej zaznacza się bezrobocie, zmuszające do ograniczania częściowego dni pracy lub urządzania, jak w Anglii, wakacji w letnich miesiącach.

Rozmowa zeszła na temat reemigracji amerykań skiej, którą uważa p. I. Kalb za zlikwidowaną o ile chodzi o ludność polską, dłużej w Ameryce osiadła, tj. rozporządzając poważniejszymi zasobami dolarów. Ludność ta wyrwana ze środowisk żyjących, odmiennem zupełnie życiem wśród uregulowanych zupełnie stosunków, życiem bardzo płynącym, gdzie w mie śiacu robi się więcej niż w kilku miesiącach w Eu ropie. Wśród klienteli bankowej często dawało się słyszeć, że reemigranci z rodzinami powrócili do Ame ryki ze znacznymi stratami, pozbywając się zakupio nych w Polsce realności lub ziemi.

Zapytując o powody wskazał finansista w pierw szym rzędzie na zawarunkowanie praw własności, nie rentowność ziemi w stosunku do jej wysokiej ceny da leką wyższej niż w Ameryce, zatabowanie kredytu bankowego i jego potworna drożyzna, wreszcie usta we o ochronie lokatorów, koniecznej w obecnych wa runkach w Polsce, lecz równocześnie wywłaszczającej właściciela realności z wszelkich praw, nie dające mu nawet możliwości zamieszkania we własnym domu. Finansista amerykański wyraził zdziwienie, że niemal wszystkie polskie banki przeważną część swoich ka pitałów mają ulokowane w akcjach przemysłu, chcą ciami owańdnąć tj. pościć odpowiednią przewagę kapitału. Uważa to za niezdrowy objaw i niedopu szczalny w stosunkach amerykańskich, a szkodliwy również w Polsce, gdyż pozbawia banki płynnej go tówki, która powinna ożywić kredyt.

Banki amerykańskie muszą rozporządzać 3proc. płynnego kapitału, 20 proc. mają względnie powinny mieć ulokowany w papierach rządowych, sprzedaż nych na wypadek doraźnej potrzeby, reszta zaś pozo staje do użytku banków. Obywatel amerykański wpłacając na kupno realności lub ziemi za 5,000 dolarów bez trudności otrzymuje tani kredyt bankowy w wysokości 15,000 dolarów,

ziemia i realności rentują się w Ameryce wyżej, jak w Polsce. Niemożna się też dziwić, że dłużej żyjący na emigracji, pomimo tęsknoty za krajem, nad sentymentem przeważają potrzeby życia i realizm anie rykański będący cechą każdego jej mieszkańca.

Reemigrację uważa finansista nowojorski za zupełnie zbyteczną dla Polski i twierdzi, że zasobna ludność polska w Ameryce więcej może świadczyć dla kraju pozostając w Ameryce, z którą Polska po zdobyciu niepodległości nawiązuje coraz ściślejsze węzły handlowe. Kończąc rozmowę zachęca do zdobycia większej wydajności pracy robotnika, do wprowadzenia akordowej pracy, która tak wspaniałe rezultaty wydaje w Ameryce, pozwalając robotnikowi na zdobywanie oszczędności.

Większa wydajność pracy będzie tem więcej pożądana, gdyż waluty wszystkich państw zostaną u regulowane a z niem także życie handlowe wejdzie na normalne tory.

KRONIKA.

Miejscowa.

— POZEGNANIE KOMENDANTA P. K. U.

W dniu 28.9 — 23 r. po ukończonym zebraniu miesięcznym Koła Związku Oficer. Rezerwowych Z. Z. R. P. w Kaliszu, w miejscowym P.K.U. odbyło się w Hotelu Francuskim pożegnanie odchodzącego Komendanta P.K.U. Kalisz p. ppłuk. Pankowicza prez. Koła Oficerów Rezerw. w Kaliszu.

Przy ogólnem stole spędzono sympatycznie kilka chwil, gdzie omawiano mile wspomnienia koleżeńskie z czasów wojny światowej Polsko-Rosyjskiej. Kolacja przeciągnęła się do późna w noc.

— WOJSKOWE IGRZYSKA SPORTOWE O MISTRZOSTWO 25 DYW. W KALISZU.

Dowiadujemy się, że w dniu 6 i 7 Tow. 25 dyw. piechoty urzędują w Nowym Parku jesienne igrzyska sportowe o mistrzostwo Dywizji.

Szczegółowy program podamy w najbliższych dniach. W dniu 7.10 będzie rozegrany mecz pomiędzy 70 pp. mistrzem 17 dywizji i kombinowaną drużyną 25 dywizji.

Podczas igrzysk będą przegrywać dwie orkiestry. Poraz pierwszy będziemy mieli możliwość oceniać prace sportowe w wojsku.

— KONCERTY POŁĄCZON. ORKIESTR 29, 56 i 60 p.p. W dniu 29 i 30 września z inicjatywy kap. Ksionka a z poparciem i pod protektorem W.P. Generała Wróblewskiego Dowódcy 25 dyw. p. wielkiego miłośnika i znawcy muzyki odbyły się w parku Miłośnika koncert 3 dętych orkiestr wojskowych, połączonych w jedną. Program koncertów był wspaniały, wielce urozmaicony i z uwzględnieniem muzyki polskiej. Pewne małe braki w wykonaniu niektórych utworów należy się przypisać jedynie małej ilości prób. Orkiestry 56 i 60 pp. przybyły do Kalisza na dzień przed koncertem. Jednakowoż całość wykonanego programu zasługuje na zupełną pochwałę. Uwertura z opery „Stradella”, „Chór Pielgrzymów” i Mazur z op. „Straszny Dwór” pod dyr. por. Wastaka zostały wykonane bez zarzutu. Prześliczny Czardas z op. „Cień Wojewody”, Polonez „A dur” Chopina i uwertura z op. „Fra Diavolo” pod dyr. ppor. Chmielewicz odegrane były pod względem wykonania bardzo dobrze —

Co się zaś tyczy pozostałych utworów kompozytorów polskich jak to: fantazja z op. „Halaka”, „Pieśni legjonowe”, wiazanka „Polskie kwiaty”, a w szczególności potężny klasyczny Marsz z oratorjum „Quo Vadis” Nowowiejskiego to takowe pod dyr. kap. Ksionka wykonane były świetnie. Jedno tylko dało się zauważyć, a mianowicie, że publiczność żydowska na pierwszym koncercie nie dopisała. Niedzielną zaś koncert odbył się przy udziale bardzo licznej publiczności. Mając dowody, że koncerty urządzone przez kap. Ksionka zawsze cieszą się poparciem u kaliskiej publiczności, ludzimy się nadzieją, że w przyszłości będziemy mieli możliwość usłyszeć i koncertów połączonych symfonicznych orkiestr tych że pułków.

— W SPRAWIE OFICERÓW SZTABU GENERALNEGO.

M. S. Wojsk. uregulowało ostatecznie sprawę oficerów Szt. Gen. mianowicie do 1 października 1926 r. wszyscy oficerowie Szt. Gen. kategorji B. i t. zw. p. d. Szt. Gen. muszą ukończyć kurs doszkolenia Wyższej Szkoły Wojennej lub zdać egzamin na dyplom naukowy oficera Szt. Gen. Wszyscy ci oficerowie otrzymają dyplomy i prawo noszenia odznak w formie orzełków na paskach i numerów sznurów, które jednak mają zdejmować o ile są na stanowiskach oficerów liniowych. Zniesiono kategorie adjutantów sztabowych. Ostatni kurs doszkolenia odbędzie się w roku 1924 do 5.

Wszystkim, a w szczególności licznie zgromadzonemu koleżeństwu którzy byli łaskawi przybyć na nabożeństwo odprawione za duszę

ś. + p.

Józefa Minkina

składa serdeczne podziękowanie

Rodzina.

1941

Jako w pierwszą bolesną rocznicę śmierci

ś. + p.

JÓZEFA KAROLAKA
przodow. Pol. Pań.

w kościele OO. Franciszkanów odbędzie się w sobotę, dn 6 października nabożeństwo żałobne o godz. 9-ej rano, na które zaprasza kolegów i przyjaciół

Żona.

1948

— ZAPALKI ZDROŻEJA.

Weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie podwyższenia akcyzy od zapalek na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Usła nowiony podatek od zapalek podwyższony został do 600 mk. od pudełka, zawierającego 60 zapalek. Książeczki z zapalnikami, zawierające do 30 zapalek, mogą być po dwie oklejone opaską podatkową.

— PRZYGODA KMIOTKA Z POD KALISZA W WARSZAWIE.

Gospodarz Stefan Maciuda, zamieszkały pod Kaliszem, był ogromnie zadowolony z przeprowadzonej transakcji handlowej. Chętnie też zwierzał się wszystkim i szeroko opowiadał jadąc z Pragi 18-ką o swych sukcesach.

Na rogu ul. Ordynackiej p. Maciuda wysiadł z tramwaju, zaledwie jednak uszedł kilka kroków, znalazł paszport. Zajrzał oczywiście do środka i z największym zdumieniem poznał na fotografii własne oblicze.

Pan Maciuda sięgnął za pazuchę i zamiast gotówki i dokumentów poczuł... dziurę.

Znaleziony paszport był oczywiście jego własnym paszportem, który wyleciał z kieszeni rozciętej brzytwą przez złodziejów. Skradziono mu przytem 650 tysięcy mk. gotówką.

— ARESZTOWANIE MIŁEJ SŁUŻACEJ.

W dniu wczorajszym aresztowano w Ostrowie Blumę Kałowską (miłą służącą) która jak donosi liśmy w numerze wczorajszym, dokonała kradzieży u p. Rozenbauma, biżuterji i innych rzeczy — wartość 100 milionów mk. Kałowska wraz z kochankiem Szmulem Kapelem udała się w Ostrowie do gusarza, aby rozbić kasę z kosztownościami, lecz słusarz był zdania, że właściciel kaszki winien mieć klucz i zawiadomił policję która amatorską parę cudzych milionów aresztowała p. Rozenbaumowi zaś zwrócono biżuterję wraz z gotówką skradzioną, oprócz kaszki, która została rozbita.

— JESIEN A MODA.

W minionem słotnem i zimnem lecie świat kobiecy skazany był aż nazbyt często do noszenia kostjumów. Naturalną jest wobec tego tęsknota naszych pań za odmianą. Moda jesienna spełnia też wszelkie w tym względzie życzenia przynosząc taką obfitość najroznorodniejszych modeli, iż starczy na wybór dla każdego. Niezmienionym pozostał i raczej w kierunku swym wzmocnił się ogólny zakrój toalet: długi a obcisły z dołu, przy przewleczonych formach bluzkowych. Zdaje się jednak, że fason ten dosięgnął obecnie punktu kulminacyjnego, a moda przyszła najprawdopodobniej wykaże sułknie kloszowe i obszerniejsze.

Doskonałym przewodnikiem w tej dziedzinie jest album miod „Faworyt”, który pierwszy polski zeszyt na sezon jesienno-zimowy ukazał się codopiero nakładem Towarzystwa Akcyjnego „Par” w Poznaniu. Zeszyt ten na 44 stronach wielkiego formatu zawiera przeszło siedemset częściowo barwnych modeli, wyróżniających się wytwornym a przytem praktycznym krojem bluzek, płaszczów itd. Jest zatem z czego wybierać i ubrać się tak, aby — „on” był zadowolony. Do każdego modelu nabyć można goto-

we kroje, zapomocą których uszyć można całkowity kostjum bez znajomości krawieczyzny. Zalecany album jest dalej nadzwyczaj niska cena (mk. 40,000 — z przesyłką mk. 43,000).

Album miod „Faworyt” jest do nabycia we wszystkich księgarniach itd. lub wprost od wydawców, firmy „Par” w Poznaniu, ul. Fr. Ratajczaka 8. Skład główny na była Kongresówkę w Księgarni K. Wojnarska Warszawa, ulica Marszałkowska 87.

ROZPORZĄDZENIE.

Niniejszem podaje się do ogólnej wiadomości i zastosowania.

W myśl postanowień Zarządu Komisji do walki z drożyzną z dnia 1 października br. cena worka maki żytniej (82 klg.) z 55 proc. przemiatu bez worka wynosi od dnia 2.10 bież. r. 1.160,000 mk. Cena chleba z teje samej maki wynosi za 1 klg. 14,000 mk., zaś cena chleba z maki żytniej z 70—80 proc. przemiatu wynosi 12,000 mk. za 1 klg.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na terenie miast i powiatu Kaliskiego aż do odwołania.

Pobieranie cen wyższych będzie karane w myśl ustawy o lichwie wojennej z dn. 2.7. 920 r. Dz. U. Nr. 67 poz. 449 w brzmieniu ustawy z dnia 6 sierpnia 922 r. D. U. Nr. 69.

Starosta Z. STEFANSKI.

ROZPORZĄDZENIE.

Niniejszem podaje się do ogólnej wiadomości i zastosowania.

W myśl postanowień Zarządu Komisji do walki z drożyzną z dnia 1 października br. cena mięsa ma wynosić:

1. 1 klg. wołowiny	60,000 mk.
2. 1 klg. polędwicy wołowej	80,000 mk.
3. 1 klg. wieprzowiny z dodatkiem	67,000 mk.
4. 1 klg. schab	90,000 mk.
5. 1 klg. cielęciny	70,000 mk.
6. 1 klg. baraniny	60,000 mk.
7. 1 klg. kozy	50,000 mk.
8. 1 klg. sadła	90,000 mk.
9. 1 klg. słoniny	120,000 mk.
10. 1 klg. łaju	84,000 mk.
11. Kielbasa zwyczajna funt 400 gr.	40,000 mk.
12. Leberka zwyczajna funt 400 gr.	40,000 mk.

Rozporządzenie niniejsze obowiązuje na terenie m. Kalisza od dnia 2 października br. aż do odwołania.

Pobieranie cen wyższych będzie karane w myśl ustawy o lichwie wojennej z dn. 2.7. 920 D. U. Nr. 67 poz. 449 w brzmieniu ustawy z dnia 5.8. 922. D. U. Nr. 69

Starosta: Z. STEFANSKI.

OBWIESZCZENIE.

Do rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Kaliszu wciągnięto 15 września 1923 r. pod Nr. 63 „Spółdzielnia Budowlana—spółka metalowców w Kaliszu następujący wpis:

„Na miejsce ustępującego zarządzającego Spółdzielnią Pawła Zajaczkowskiego powołano dotychczasowego zastępcę Henryka Królika, a na miejsce tego ostatniego powołano Franciszka Dąbrowskiego.”

Sąd Okręgowy w Kaliszu, jako rejestrowy.

Z ostatniej chwili.

(Od własnego korespondenta).

Zmiana Ministra Spraw Zagranicznych

WARSZAWA, 2.10. (Telefonem). Wobec kłeski, jakiej przy wyborach do Rady Ligi Narodów doznała Polska, zmiana ministra spraw zagranicznych, jak donosi nasz korespondent, jest postanowioną. Osoba następcy jeszcze nie wiadoma.

Kłeska Niemiec.

WARSZAWA, 2.10. (Telefonem). Z Berlina donoszą o groźnym położeniu wobec rozruchów wszczynanych przez bandy nacjonalistów niemieckich. Jedną z tych band zajęła twierdzę Kizdżyn (Cüstrin) na drodze z Berlina do Polski.

W Prusach Wschodnich grupują się też bandy nacjonalistów w okolicach Działdowa.

Z Monachjum donoszą, iż w najbliższych dniach książę Ruprecht ogłosi się królem Bawarskim.

W najbliższym czasie należy spodziewać oderwania ziemi Nadrenji od Rzeszy Niemieckiej.

ODEZWA.

POLACY-GDANSZCZANIE!

Wobec bliskich wyborów do Sejmu Gdańskiego wzywa się zamieszkałych chwilowo w Polsce obywateli Wolnego Miasta Gdańska, aby natychmiast zgłosili osobiście lub listownie swe nazwisko, imię, zawód, miejsce pobytu oraz możliwość ewtl. wyjazdu na wybory, (początek listopada):

a) na Województwo Pomorskie do biura Okręgu Pomorskiego Związku Obrony Kresów Zachodnich w Grudziądzu, ul. Solna 4/5,

b) na Województwo Poznańskie do biura Dyrekcji Związku Obrony Kresów Zachodnich w Poznaniu, św. Marcin 40 pokój 12,

c) na Województwo Śląskie do biura Okręgu Śląskiego Związku Obrony Kresów Zachodnich w Katowicach, ul. Andrzeja 6,

d) na Warszawę i resztę Polski do biura Okręgu Centralnego Związku Obrony Kresów Zachodnich w Warszawie, Nowy Świat 21.

Uprawnieni do głosowania są bez różnicy płci wszyscy obywatele gdańscy, którzy:

1) do dnia wyborów ukończyli 20 rok życia

2) w dniu tym zamieszkiwali w Wolnym Mieście Gdańsku i w dniu wyborów są zgłoszeni,

3) do dnia 10.1.1920 r. byli obywatelami Rzeszy Niemieckiej. Obowiązkiem narodowym każdego Polaka, będącego obywatelem Wolnego Miasta Gdańska, jest natychmiastowe zgłoszenie się a później czynny udział w wyborach.

Polacy! W Waszym ręku leży los Waszych braci gdańskich!

Nie zawiedźcie pokładanego w Was zaufania!

Obrona Waszych najżywoźniejszych interesów wymaga od Was sumiennego i natychmiastowego zgłoszenia się!

Dyrekcja Zw. Obrony Kresów Zachodnich.

Jak żyją i co myślą w Sowdepil.

To, co się obecnie dzieje w Rosji sowieckiej, jej wewnętrzne życie, jej dzień powszedni, jest naogół mało znane nie tylko na Zachodzie, ale i u nas, najbliżej sąsiadów czerwonego państwa.

Sprawozdania rozmaitych misji handlowych czy dyplomatycznych i feljetony korespondentów nie odzwierciedlają rzeczywistości. Nie trzeba bowiem zapominać, że wszyscy ci mniej lub więcej oficjalni przedstawiciele Europy, widzą istotnie tylko to, co im rząd sowiecki i wszechobecna Czecha pozwała widzieć i słyszeć.

Wszystkie prawie zresztą wiadomości, płynące z Rosji, pochodzą z miast, a ściślej mówiąc z Moskwy i Petersburga, czasem z Charkowa lub Kijowa, ale o tem, jak żyje prowincja i jak kształtuje się życie na niezmiernych obszarach republiki sowieckiej — o tem wiemy bardzo mało, albo prawie nic.

Dlatego też tem cenniejsze są wspomnienia ludzi, którzy wyrwali się z tajemniczego wnętrza Rosji, gdyż w tem, co mówią, czuć bezpośredniość przeżycia, czuć odbicie rzeczywistości.

A znajomość spraw i życia Rosji musi być szczególnie ważna dla nas, gdyż nie zapominajmy, że Polska graniczy z republiką sowiecką na 1000 kilo metrowej przestrzeni, że za otwartą prawie zupełnie granicą posiadamy nieuprzedzonego sąsiada, zdolnego do wszelkich niespodzianek.

Dobra znajomość takiego sąsiada jest nieodzowna i przeto powinniśmy zwracać baczną uwagę na wszelkie ogłoszenia i wieści, płynące z poza wschodniej granicy. Dlatego też dzielimy się z czytelnikami garścią wiadomości autentycznych, uzyskanych od osoby, która zaledwie przed kilkunastu dniami wyrwała się z sowieckiego raju.

Informatorka nasza, p. K. przebywała do ostatniego czasu na Podolu, w okolicy Nowej Uszycy i Baru.

Zapytana o ogólny nastrój ludności ukraińskiej, odpowiada, że chłopci a nawet robotnicy żywią serdeczną nienawiść do bolszewików. Myliłby się jednak ten, który sądził, że masa zdolna jest do jakiegoś ogólnego porwy. Nie, chłopci, nienawidzą bolszewików, ale wyczerpani, sterylizowani, na czyn się nie zdobywają, oni tylko czekają, aż się zjawi ktoś, kto ich wybawi z bolszewickiego jarzma. I obok nienawiści do bolszewików, to wyczekiwanie jakichś zbawców jest cechą charakterystyczną obecnego nastroju. Nastrój ten doszedł do najwyższego napięcia w

czasie pobytu marszałka Focha w Polsce i wizyty generała francuskiego w Rumunii. Kłóżyły wieści, że wysłany przez Anglię wielki książę Mikołaj Mikołajewicz, przy pomocy wojsk francusko angielskich wkroczy do Rosji i obali panowanie sowieckie.

Ale przedewszystkiem czy chłopów zwrócone są na Polskę. Co jakiś czas, niewiadomo skąd, powstaje wieść o nadejściu wojsk polskich, tak, że chłopci gotują się do powitania oswobodzicieli. Nawet bolszewicy na zebraniach np. w Barze, twierdzą, że Polska żąda Ukrainy aż po Dniepr i że trzeba będzie oddać jej te obszary.

Życie naogół jest bardzo ciężkie. Panuje nadal terror, jakkolwiek od czasu znanego ultimatum angielskiego stosują bolszewicy nieco łagodniejszy kurs. Pani K. powiada, że nie zauważyła jakiegos specjalnie wrogości stosunku władz sowieckich do Polaków.

Drżyma ogromna, chociaż znać pewną poprawę w porównaniu z rokiem ubiegłym. Ceny są nawet niskie, bardzo niskie, np. za rubla dwa pudry (35 kg.) pszenicy — ale płatne srebrem. Wogóle chłopci sprzedają i kupują wszystko tylko za srebro lub w drodze wymiany, sowieckich pieniędzy nikt brać nie chce i służą one tylko do płacenia podatków i innych świadczeń rządowych. Wielkim popytem, jako środek płatniczy, cieszy się również marka polska.

W urzędach sowieckich kwitnie łapownictwo, bujniej aniżeli za rządów carskich — za pieniądze wszystko można zrobić.

Bezpieczeństwo publiczne przedstawia się opłakanie. Wojska nie widać na prowincji, gdyż skoncentrowane jest po większych miastach i koło węzłów kolejowych, służbę zaś bezpieczeństwa pełni milicja, a ta sterylizowana, źle płatna i niepewna, nie może uporać się z rozpanoszoną bandytyzmem. Ofiarą rozmaitych szajek rozbójniczych padają przeważnie żydzi, którzy też masowo opuszczają kraj.

Wszędzie daje się odczuwać znużenie, przygnębienie i nadzieja jakiejś zmiany. Bolszewizm zamiera, rozkłada się, ale wewnątrz Rosji niema jeszcze na razie sił, któreby go obaliły.

Wszyscy jednakże są przekonani że wystarczy dźsiać tylko lekkie potrącenie z zewnątrz, a cały, na kłóściach ofiar zbudowany i krwią cementowany, pyszny gmach ustroju komunistycznego zawali się i runie, jak domek z kart postawiony.

ZAKŁAD STOLARSKO-MEBLOWY J. DOBROWOLSKI

KALISZ, ul. Wiejska 23.

Przyjmuje wszelkie obstalunki wchodzące w zakres mebli, oraz takowe posiada na składzie.

CENY KONKURENCYJNE!!! WYKONANIE SOLIDNE!!!

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Kaliszu, Józef Motylewski, zamieszkały w Kaliszu przy ulicy Babinej № 3 ogłasza, że w dniu 9 października 1923 roku od godziny 10-ej z rana w Kaliszu przy ul. Majkowskiej pod Nr. 24, odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, a mianowicie: mebli należących do Hyla Mendla Bruna i ocenionych na 4.000.000 mk.

Kalisz, dnia 29 września 1923 r.

1943

Komornik: J. Motylewski

Komornik przy Sądzie Okręgowym w Kaliszu, Józef Motylewski, zamieszkały w Kaliszu przy ulicy Babinej Nr. 3 ogłasza, że w dniu 9 października 1923 roku od godziny 10-ej z rana w Kaliszu przy ul. Nowej pod Nr. 11, odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, a mianowicie: szafy lustrzanej należących do Suchera Orzechowskiego i ocenionych na 8.000.000 mk.

Kalisz, dnia 29 września 1923 r.

1944

Komornik: J. Motylewski

Świerzbę
szybko i radykalnie usuwa
Maść z kogutkiem.

Sprzedają apteki i sklepy apteczne
Apteka A. Gaseckiego w Warszawie.

AKCJE 1945

Polskiego Przemysłu
Chemicznego w Zgierzu
kupię. Oferty: Warszawa,
Chmielna 25. MATUSIŃSKI.

Do odstąpienia 1946
jeden lub dwa

POKOJE

frontowe w śródmieściu z oddzielnym wejściem bez umeblowania. Wiadomość w redakcji.

Skład resztek manufaktury

stałe zaopatrzone w ostatnie NOWOŚCI.

CUKRY WARSZAWSKIE

w dużym wyborze z pierwszorzędných firm.

MARJA VOISÉ

1950

KALISZ, ul. Łazienna № 13.

SZKOŁA POŁOŻNYCH

przy sanatorium „UNITAS” w Łodzi, przyjmuje od dnia dzisiejszego zapisy kandydatek na nowy kurs do Szkoły Akuszerijnej. Początek wykładów 15-go października r. b. Zgłoszenia: Kancelaria Sanatorium „UNITAS” Łódź, Pusta 19, od godz. 9—12 rano. 1903

NAPRAWY

**Motorów Elektrycznych
Dynamo Maszyn**

wykonują

89

K. Gaertig i Sp. T. z o. p. Poznań.

Oddział pracowni elektromechanicznych.

Ul. Półwiejska 35.

Telefon 3584.

DZIELNA

krawcowa

która wróciła po 4-rech latach niebytności poszukuje pracy w domu lub po za domem. Oferty pod „W.” 1939 w Adm. Gazety Kaliskiej.

Odstąpię w centrum miasta 3 pokoje z kuchnią, gaz, elektryczność, i piętrowe, lub zamienię na takież ewentualnie mniejsze w Łodzi. Oferty „Gazeta Kaliska” pod M. Z. 1949.

Zagubiono dowód wojskowy Franciszka Barańskiego rocz. 1900 z Barczewa, Sieradzkiego powiatu. 1935